

Др Сима Кнежевић
Адвокатска комора Војводине

ЗАСТУПНИЦИ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА*

САЖЕТАК: У раду се обрађује садржина института заступништва и његов суштински смисао, те се врши упоређивање решења о заступању по Закону о облигационим односима и Закону о привредним друштвима и указује на различита решења. Затим се обрађује термин „законски (статутарни) заступници“ који користи Закон о привредним друштвима, и указује на конфузију коју овај израз ствара у односу на друге законе који овај термин употребљавају у сасвим другом значењу. На крају анализирају се решења Закона о привредним друштвима о законским (статутарним) заступницима привредних друштава, осталим заступницима, заступницима по запослењу и прокура.

Кључне речи: заступништво, законски заступници, привредна друштва, прокура

УВОД

Сви правни системи, без изузетка, познају институт заступништва. Ово не треба да чуди ако имамо у виду да нека физичка лица, као правни субјекти, немају пословну способност па не могу сопственим радњама изазивати правне последице. С друге стране, и пословно способна физичка лица некада нису у могућности да лично предузимају правне радње,

* Рад је примљен 20. 8. 2020, а прихваћен за објављивање 10. 9. 2020. године.

односно правне послове, него у њихово име и за њихов рачун то чини заступник, односно пуномоћник. Институт заступништва је још израженији код правних лица, као субјеката права.¹

„Правно лице је друштвена творевина која представља довољно организовану јединку, с властитом имовином и законитим циљем деловања.“²

Правно лице поседује делатну способност, дакле својом вољом и радњама изазива правне последице. Међутим, како је правно лице вештачка творевина, у његово име и за његов рачун правне послове и правне радње предузимају заступници.

„Правна лица постоје као једна врста правно персонификованих колективних бића да би човек могао у потпуности да остварује индивидуалне и друштвене циљеве, пошто они превазилазе његову снагу и трајање.“³

„Заступништво је вршење правне радње у туђе име и за туђ рачун.“⁴

Да би заступник могао да заступа неопходно је да има овлашћење. Када говоримо о овлашћењу у ширем смислу тада разликујемо три ствари: 1. заступани мора имати правну моћ како би могао на заступника да пренесе могућност да у његово име и за његов рачун закључује правне послове и предузима друге правне радње; 2. круг послова које заступник може да обави у име и за рачун заступаног и 3. једнострану изјаву заступаног којом трећим лицима саопштава врсте послова и правне радње које заступник може да обави у његово име и за његов рачун.

Наш Закон о облигационим односима (у даљем тексту ЗОО) не даје дефиницију заступништва али нормативно уређује овај институт.⁵ Заступање се заснива на закону, општем акту правног лица, акту надлежног органа или на изјави воље заступаног (пуномоћје). Уговор који закључи заступник производи правно дејство непосредно на заступаног и другу уговорну страну, под условом да је заступник обавестио другу страну да иступа у име и за рачун заступаног, или да је друга страна то морала знати. Према ЗОО заступање, у начелу, има лични карактер те заступник не може своја овлашћења пренети на другог. Ипак, ЗОО дозвољава значајна

¹ Вукадиновић, Г., Аврамовић, Д. (2014). *Увод у право*. Нови Сад, 249. Термин „правно лице“ – *persona iuris* је везано за Густава Хуга који је овим термином означавао удружења или корпорације. Касније, Карл фон Савињи и други теоретичари у правна лица убрајају и установе.

² Лукић, Р., Кошутић, Б. (2004). *Увод у право*, Београд.

³ Живановић, Т. (1959). *Систем синтетичке правне филозофије*, Београд.

⁴ Гамс, А., Ђуровић, Ј. (1981). *Увод у грађанско право*. Београд.

⁵ Закон о облигационим односима (*Службени лист СФРЈ* 29/78, 39/85, 45/89. – одлука УС, 57/89, *Службени лист СРЈ* 31/93. *Службени лист СЦГ* 1/2003, *Службени гласник РС* 18/20) види чл. 84–88.

одступања од овог правила, те дозвољава заступнику пренос овлашћења ако је то дозвољено законом или уговором. Такође, пренос овлашћења за заступање је дозвољен у ситуацији када заступник није у могућности да посао лично обави а интереси заступаног захтевају обављање правног посла без одлагања.

У ситуацији када заступник прекорачи овлашћења која има могућа су различита решења. Заступаног ово прекорачење обавезује само ако га одобри у року који је редовно потребан да се уговор те врсте размотри и оцени. Ако заступани одобри ово прекорачење овлашћења, странке се морају договорити да ли ово одобрење има повратно дејство (конвалидација) или не. Рок који је редовно потребан да се уговор те врсте размотри и оцени представља правни стандард, тако да се у сваком конкретном случају мора оценити дужина рока. Ако се заступани у овом року не изјасни, сматраће се да је одобрење одбијено. У случају одбијања одобрења заступник и заступани су солидарно одговорни према другој страни уколико је претрпела штету под условом да није знала нити је морала знати за прекорачење овлашћења. Ако друга страна није знала нити је морала знати за прекорачење има могућност да, не чекајући да се заступани изјасни, обавести заступника и заступаног да се не сматра обавезном по предметном уговору.

Заступништво регулише и наш Закон о привредним друштвима (у даљем текст: ЗПД)⁶. За разлику од ЗОО, ЗПД другачије регулише питање прекорачења овлашћења од стране заступника. Ограничење овлашћења заступника према трећим лицима не производе правно дејство иако су садржана у конститутивним актима друштва која се региструју, а нарочито у односу на разне одлуке друштва које се не објављују нити региструју.⁷ осим у случају заједничког заступања односно обавезног су потписа ако су регистрована у складу са законом о регистрацији.⁸

ЗПД разликује законске (статутарне) заступнике друштва, остале заступнике, пуномоћнике по запослењу и прокуру.⁹

⁶ Закон о привредним друштвима (*Службени гласник РС* 36/2011, 83/2014, 5/2015, 44/2018, 95/2018, 91/2019).

⁷ Васиљевић М, (2004). *Водич за читање закона о привредним друштвима*, Београд, 74.

⁸ Решење Привредног апелационог суда Пж. 4935/2017 од 25. 4. 2018. – Ограничења овлашћења заступника привредног друштва се могу истицати према трећим лицима само ако се ограничење огледа у обавезном супотпису и ако је ово ограничење регистровано код надлежног органа, Агенције за привредне регистре.

⁹ Види чл. 31, 32, 34. и 35. Закона о привредним друштвима (*Службени гласник РС* 36/2011, 83/2014, 5/2015, 44/2018, 91/2019).

ЗАКОНСКИ (СТАТУТАРНИ) ЗАСТУПНИЦИ

Законски (статутарни) заступници су лица која су као таква одређена за сваки облик друштва. Законом о предузећима (ЗОП)¹⁰ било је предвиђено да су законски заступници само директори, док је Закон о привредним друштвима из 2004. године (ЗПД/2004) користио термин „заступник привредног друштва“.¹¹

Законски заступник може бити како физичко лице, тако и друштво које је регистровано у Републици Србији, с тим да друштво мора имати најмање једног законског заступника који је физичко лице. Када друштво има функцију законског заступника, ту функцију може да врши на два начина: преко свог законског заступника који је физичко лице, или преко другог физичког лица које је за то овлашћено посебним, писменим пуномоћјем. Ови заступници се уписују у одговарајући регистар.

Могућност да друштва (правна лица) могу бити законски заступници у наш правни систем је уведена 2011. године по угледу на решења која постоје у Европској унији, а што је и наша обавеза у поступку хармонизације са прописима Европске уније. Када говоримо о правном лицу у функцији законског заступника, треба рећи да друштво поред законских заступника која су правна лица морају имати најмање једног законског заступника који је физичко лице. Овакво решење је неопходно јер, како је већ раније речено, привредна друштва нису жива бића иако имају правну, пословну, процесну и деликтну способност, те је потребно да неко други у њихово име и за њихов рачун даје изјаву воље, односно да предузима правне послове и друге правне радње. На основу заступникове изјављене воље наступају правне последице директно на заступано правно лице у чије име је заступник дао изјаву воље.

Када се говори о заступништву са становишта привредних друштва, мора се направити разлика у односу на његово класично значење, то јест да је у питању однос два различита правна субјекта (однос заступника и заступаног). Код привредног друштва морамо имати у виду, пре свега, да је привредно друштво целина која се састоји од органски повезаних делова без којих не би могло да функционише у правном промету. Делови друштва су његови органи међу које спада и законски заступник. Тако друштво своју вољу изражава преко својих органа.

ЗПД својим решењима изједначава законско и статутарно заступање користећи израз „законски (статутарни) заступници“. На овај начин ЗПД изразе „законски“ и „статутарни“ користи као синониме. Овакво решење

¹⁰ Види чл. 41. Закона о предузећима (*Службени лист СРЈ* 29/96, 33/96, 29/97, 59/98, 74/99, 09/01, 36/02).

¹¹ Види чл. 25. Закона о привредним друштвима (*Службени гласник РС* 125/04).

није добро јер уноси додатне нејасноће везане за садржај ових појмова. Посматрано језички, „законски“ упућује на нешто што извире из закона а „статутарни“ нешто што извире из статута (односно неког другог општег акта). Садржај ових термина је толико различит да се не могу третирати као синоними. На овај начин ЗПД улази у термилошку (и не само термилошку) колизију са ЗОО и другим законима, пре свега процесним. Тако професор Гамс наводи две врсте заступништва: законско и уговорно. Под законским заступништвом подразумева ситуације које се односе на пословно неспособна лица или, пак, лица која су спречена да сама предузимају правне радње (нпр. родитељ је законски заступник свог малолетног детета и сл.).¹² Већ је речено да привредна друштва уписом у одговарајући регистар, по утврђеном поступку стичу правну, пословну, деликтну и процесну способност. Из овога произилази питање због чега се привредном друштву које има правну, пословну, деликтну и процесну способност, те може да предузима правне послове и друге правне радње у своје име и за свој рачун, поставља законски заступник. Неки аутори сматрају да законодавац статутарне заступнике погрешно назива законским заступницима, јер правна лица за разлику од физичких не могу имати законске заступнике.¹³

У том смислу потребно је указати и на одговарајућа решења Закона о парничном поступку (у даљем тексту: ЗПП).¹⁴ У оквиру главе IV „Странке и њихови заступници“ ЗПП одређује да странка у поступку може бити свако физичко и правно лице. Странка која је потпуно пословно способна може сама да предузима радње у поступку, дакле има парничну способност. Странку која нема парничну способност заступа њен законски заступник, који у име странке може да предузима све радње у поступку. Заступник правног лица у поступку је лице које је уписано у одговарајући регистар а одређено је посебним прописом, општим и појединачним актом правног лица или одлуком суда.

Очигледно је да ЗПП прави јасну разлику између законског заступника и заступника правног лица. „Законски заступник“ је термин који се користи када странка нема парничну способност, а термин „заступник правног лица“ у ситуацији када странка има парничну способност.

ЗПД је 2018. године обухваћен опсежним изменама и допунама, али нажалост није било слуха да се у оквиру тог захвата ускладе термини „законски заступник“ и „заступник привредног друштва“. После тога, ЗПД је имао још две измене и допуне, али без осврта на овај проблем.

¹² Гамс, А., Ђуровић, Ј. (1981). *Увод у грађанско право*, Београд, 209.

¹³ Арсић, З., Марјански, В. (2013). *Право привредних друштва*, Нови Сад, 39.

¹⁴ Закон о парничном поступку (*Службени гласник РС* 72/2011, 49/2013. – одлука УС, 74/2013. – одлука УС, 55/2014, 87/2018. и 18/2020) видети чл. 74–84.

Заступање ортачког друштва

По одредбама ЗПД сваки ортак има право на самостално заступање (и пословођење) друштвом по самом закону. Међутим, полазећи од тренда да се држава што мање уплиће у привредне односе, оставља се широка могућност другачијих решења, не само за ортачко друштво, већ и за све облике привредних друштава. Дакле, уговором о оснивању друштва се може и другачије одредити. Ако оснивачким актом није предвиђено друго решење сматраће се да ортаци самостално заступају друштво. То значи да сваки ортак може закључивати уговоре и вршити друге правне радње у име и за рачун друштва, а да му за то није потребна сагласност осталих ортака. Међутим, оснивачким актом може бити предвиђено да ортаци заједнички заступају друштво. У том случају, за сваки правни посао и другу правну радњу је потребна сагласност осталих ортака. Такође, оснивачким актом може бити предвиђено да само неки од ортака могу заступати друштво. Они, такође, могу заступање вршити самостално или заједнички у зависности од решења из оснивачког акта. Али, без обзира на то како је оснивачким актом решено питање заступања, трећа лица која дају изјаву воље било ком од ортака овлашћених за заступање, сматраће се да су изјаву дали друштву. Једном успостављен начин заступања се може мењати договором ортака, али може и отказом овлашћења за заступање или одузимањем овлашћења за заступање. Отказ овлашћења даје ортак ако за то постоји оправдан разлог, док се одузимање овлашћења спроводи одлуком надлежног суда по тужби друштва или било ког од ортака у случају постојања оправданог разлога, а пре свега због неспособности ортака да заступа друштво или због теже повреде дужности према друштву.

Заступање командитног друштва

Функцију заступања и пословођења у командитном друштву обављају комплементари по самом закону. Командитори не могу заступати нити водити послове друштва. У односу на питање ко ће и на који начин заступати друштво (сви комплементари или само поједини, заједнички или појединачно) примењују се одредбе које се односе на ортачко друштво а које смо навели у делу о ортачком друштву.

Заступање друштва са ограниченом одговорношћу

Према одредбама ЗПД¹⁵ законски заступници друштва су директори. Број директора се одређује оснивачким актом или одлуком скупштине. Ако број директора није одређен на наведени начин сматра се да друштво има једног директора који се региструје у складу са законом о регистрацији.

Директор заступа друштво у складу са оснивачким актом, одлукама скупштине друштва, а ако је управљање друштвом дводомно, упутствима надзорног одбора. Ако друштво има више директора онда сви директори заступају друштво заједнички, ако није другачије одређено. Овде имамо супротно решење у односу на ортакчко и командитно друштво јер код ових друштава постоји законска претпоставка да ортаци и комплементари заступају друштво самостално, а код друштва са ограниченом одговорношћу је законска претпоставка заједничко заступање. Овакво решење је сасвим оправдано ако имамо у виду природу ових друштава, као друштава лица, односно друштава капитала. Ако друштво има три или више директора онда се формира одбор директора. У оквиру одбора директора је могућа ситуација да неки директори заступају друштво а неки не. За оне директоре који заступају друштво важи законска претпоставка заједничког заступања, а што, наравно, може општим или појединачним актом друштва бити и другачије одређено – да директори заступају друштво самостално.

Уколико је оснивачким актом одређено да друштво заступа више од једног директора, а дође до смањења директора из неког разлога, настају две ситуације. Уколико је заступање појединачно, преостали директори настављају да заступају друштво у оквиру својих овлашћења. Ако је, пак, у питању заједничко заступање, преостали директори су дужни да без одлагања о томе обавесте скупштину односно надзорни одбор, у зависности од система управљања. Скупштина односно надзорни одбор је дужан да именује недостајуће директоре, а до тог момента преостали директори могу обављати само хитне послове. Оваква ситуација може бити штетна за друштво па је добро предвидети оснивачким актом да преостали директори могу радити и друге послове, а не само хитне.

¹⁵ Закон о привредним друштвима (*Службени гласник РС* 36/2011, 99/2011, 83/2014. – др. закон, 5/2015, 44/2018, 95/2018, 91/2019) види чл. 218, 221, 222.

Заступање акционарског друштва

Када су у питању акционарска друштва неопходно је подсетити на једнодомни и дводомни систем управљања, јер од тога зависи ко ће бити заступник друштва.¹⁶ У једнодомном систему управљања разликујемо скупштину и једног или више директора односно одбор директора, а код дводомног управљања разликујемо скупштину, надзорни одбор, једног или више извршних директора односно извршни одбор.

Даљом анализом видећемо да није сваки директор нужно и заступник друштва, јер је то условљено системом управљања (једнодомни или дводомни) и бројем директора.

У једнодомном систему управљања, ако друштво има мање од три директора, онда је сваки директор извршни директор. Извршни директори су законски заступници друштва и воде пословање друштва. Статутом може бити одређено да нису сви извршни директори заступници друштва, али је важно нагласити да заступници друштва могу бити само извршни директори. Уколико друштво има три или више директора формира се одбор директора. Извршни директори из састава одбора директора су заступници друштва, а статутом може бити одређено да су заступници само неки од извршних директора.

У дводомном систему управљања друштво има надзорни одбор и једног или више извршних директора. Уколико друштво има три или више извршних директора они чине извршни одбор. Код јавног акционарског друштва је изричито предвиђено да мора имати најмање три извршна директора, дакле мора имати извршни одбор. И овде треба нагласити да заступници друштва могу бити само извршни директори. Статутом је могуће предвидети да нису сви извршни директори и аутоматски заступници друштва, а такође, и извршним директорима који имају овлашћење за заступање исто може бити ограничено одредбама статута.

ОСТАЛИ ЗАСТУПНИЦИ

Осим законских заступника (термин који користи ЗПД) заступници друштва могу бити и лица која су одређена као заступници друштва на основу акта или одлуке надлежног органа друштва и регистрована у складу са законом о регистрацији. Овде се, дакле, не мисли на заступнике одређене законом или оснивачким актом односно статутом, ово су „нови заступници“ који се као такви одређују поред већ постојећих законских

¹⁶ Закон о привредним друштвима (*Службени гласник РС* 36/2011, 99/2011, 83/2014. – др. закон, 5/2015, 44/2018, 95/2018, 91/2019) види чл. 326, 382, 383, 386, 387, 388.

и статутарних заступника друштва. Овим лицима се не издаје пуномоћ већ се они уписују у регистар те се на тај начин легитимишу према трећим лицима као заступници. Овај институт друштва могу користити у најразличитијим ситуацијама када друштво процени да је доношење такве одлуке потребно или када је то једино законски могуће. На пример, таква ситуација може бити када дође до спора између ортачког друштва и ортака који су овлашћени за заступање. У тој ситуацији ЗПД (чл. 114) забрањује ортаку који има овлашћење за заступање да заступа друштво или издаје пуномоћје.

Надаље, поред горе реченог, ЗПД уводи институт „конклюдентног заступања“. Ово се односи на ситуацију када друштво у континуитету прихвата да неко лице наступа као заступник на начин да трећа лица доводи у уверење да има право на заступање, осим ако друштво докаже да је треће лице знало или морало знати да овлашћење за заступање не постоји. Из наведеног тешко је закључити шта је смисао овог решења и да ли је уопште потребно да закон садржи овакву одредбу. Наиме, привредним субјектима је на располагању широка лепеза правних решења везаних за различите видове заступања приликом обављања делатности па је непотребно уводити и „конклюдентно заступање“ које је уз то нејасно и конфузно одређено. Ако узмемо за пример само израз „у континуитету“, не можемо знати о ком временском периоду је реч нити о каквој учесталости се ради. На ово питање може да одговори једино судска пракса.

ПУНОМОЋНИЦИ ПО ЗАПОСЛЕЊУ

Када се ради о лицима која у друштву раде на пословима који подразумевају и закључење или испуњење одређених уговора, или предузимање других правних радњи из редовног пословања друштва, говоримо о пуномоћницима по запослењу.¹⁷ Пуномоћници по запослењу су пуномоћници који су као такви одређени законом и није им потребно пуномоћје, нити се они уписују у одговарајући регистар. Такође, треба нагласити да су пуномоћници по запослењу лица која су у радном односу у друштву, али то се односи и на лица која нису запослена (нису у радном односу) у друштву и конкретну функцију обављају по основу неког уговора. Дакле, пресудно је да се утврде послови које лице обавља. Уколико су то послови везани за закључење, испуњење уговора или обављање других правних радњи у оквиру редовног пословања друштва, ради се о пуномоћницима по запослењу. Овлашћење за заступање изви-

¹⁷ *Ibid.*, види чл. 34.

ре из уговора о раду или другог уговора, којим су дефинисани послови које пуномоћник обавља.

Ову материју обрађује и ЗОО¹⁸ под називом „Овлашћења лица која обављају одређене послове“. Лица која обављају послове који су везани са закључењем и испуњењем одређених уговора као на пример продавци у продавницама, услуге у угоститељству, радници на шалтерима и сл. овлашћени су самим тим на закључење и испуњење тих уговора. Набрајање поменутих послова закон чини примера ради и њиме се не исцрпљује листа пуномоћника по запослењу, већ се само даје пример ради јасноће. Пуно је послова који испуњавају критеријуме пуномоћника по запослењу и немогуће их је набројати. У случају спора за сваки конкретан посао се морају применити горњи критеријуми и одлучити да ли се ради о пуномоћнику по запослењу или не.¹⁹

ПРОКУРА

Прокура представља пословно пуномоћје којим друштво овлашћује једно или више физичких лица да у његово име и за његов рачун закључују правне послове и предузимају друге правне радње.²⁰ Порокура се, дакле, даје за послове који представљају делатност самог друштва, односно прокурита је овлашћење за предузимање само оних правних послова који представљају делатност којом се друштво заиста бави. Прокура се односи на цело друштво, а само изузетно може се издати и за огранак. Прокура се обавезно региструје у складу са законом о регистрацији.

Карактеристично за прокуру је то што су њена садржина и обим одређени законом и не могу бити мењани вољом друштва. Прокурита је овлашћен за предузимање правних послова и радњи из привредне делатности којом се друштво заиста бави, али не може предузимати правне послове у вези са стицањем, отуђењем или оптерећењем непокретности, уделом и акцијама које друштво поседује у другим правним лицима, не може да преузима меничне обавезе и обавезе јемства, не може да закључује уговоре о зајму и кредиту, нити да заступа друштво у судским

¹⁸ Закон о облигационим односима (*Службени лист СФРЈ* 29/78, 39/85, 45/89. – одлука УС, 57/89, *Службени лист СРЈ* 31/93, *Службени лист СЦГ* 1/2003, *Службени гласник РС* 18/20) види чл. 98.

¹⁹ Пресуда Привредног апелационог суда Пж. 12049/2010 од 16. 6. 2011. – Лица која врше пријем робе не морају имати посебно овлашћење, већ је одређивање лица које ће примити робу део унутрашње организације сваког правног лица.

²⁰ Закон о привредним друштвима (*Службени гласник РС* 36/2011, 99/2011, 83/2014. – др. закон, 5/2015, 44/2018, 95/2018, 91/2019) види чл. 35–39.

поступцима или пред арбитражом, без посебног овлашћења. ЗПД једино дозвољава ограничење овлашћења прокуристе супотписом законског заступника друштва.

Прокура се издаје одлуком свих ортака односно комплементара, директора, одбора директора или извршног одбора. Оснивачким актом или статутом се може предвидети и другачије решење. Прокура може бити појединачна или заједничка. Друштво може имати једног или више прокуриста. Уколико је прокура појединачна, сваки прокуриста самостално обавља своја овлашћења. Уколико се ради о заједничкој прокури, сви прокуристи поступају као колективни орган те се захтева сагласност свих прокуриста. Уколико се треће лице обраћа прокуристима, довољно је да то учини само према једном прокуристи иако их има више и у питању је заједничка прокура. Друштво може у свако доба опозвати прокуру без навођења било каквих разлога. Прокуриста такође може отказати прокуру, али је дужан да још 30 дана, након доставе отказа, обавља послове прокуристе ако је то потребно ради избегавања штете за друштво.

ЗАКЉУЧАК

Заступништво познају сви правни системи, те се овај институт може сматрати универзалним. Без постојања овог института, функционисање правног система би било веома отежано а у неким сегментима и сасвим немогуће. Код одређивања суштине овог института нема већих размимотица у доктрини. Међутим, када се ради о комплетној примени овог института, односно конкретних законских решења, уочавају се разлике у појединим правним гранама. На пример ЗОО и ЗПД различито регулишу ситуације прекорачења овлашћења заступника. ЗОО регулише ову ситуацију тако што заступаног ово прекорачење обавезује само ако га одобри у року који је редовно потребан да се уговор те врсте размотри и оцени. ЗПД прекорачење овлашћења регулише другачије. Ограничење овлашћења заступника према трећим лицима не производе правно дејство иако су садржана у конститутивним актима друштва која се региструју, а нарочито у односу на разне одлуке друштва које се не објављују нити региструју, осим у случају заједничког заступања односно обавезног супотписа ако су регистрована у складу са законом о регистрацији. Решења ЗПД су модернија и прихваћена у развијеним земљама, одакле су и преузета. Да ли ће ово утицати на измену наведених решења у ЗОО, тешко је прогнозировать.

ЗПД увођењем термина „законски (статутарни) заступници“ уноси несклад и нејасноће у односу на друге законе јер термину „законски заступник“ даје сасвим другачији садржај. Тако, на пример, ЗПП прави

јасну разлику између законског заступника и заступника правног лица. „Законски заступник“ је термин који се користи када странка нема парничну способност, а термин „заступник правног лица“ у ситуацији када странка има парничну способност. Сматрамо да би ЗПД у овом смислу требало да термин „законски (статутарни) заступници“ замени термином из ЗПП-а „заступници правног лица“ јер привредна друштва имају правну, пословну, деликтну и процесну способност те им није потребан „законски заступник“.

ЛИТЕРАТУРА

- Арсих, З., Марјански, В. (2013). *Право привредних друштва*, Нови Сад
Васиљевић, М. (2004). *Водич за читање закона о привредним друштвима*, Београд.
Вукадиновић, Г., Аврамовић, Д. (2014). *Увод у право*, Нови Сад.
Гамс, А., Ђуровић, Љ. (1981). *Увод у грађанско право*, Београд.
Лукић, Р., Кошутић, Б. (2004). *Увод у право*, Београд.
Живановић, Т. (1959). *Систем синтетичке правне филозофије*, Београд.
Закон о облигационим односима (*Службени лист СФРЈ* 29/78, 39/85, 45/89. – одлука УС, 57/89; *Службени лист СРЈ* 31/93; *Службени лист СЦГ* 1/2003; *Службени гласник РС* 18/20).
Закон о привредним друштвима (*Службени гласник РС* 36/2011, 99/2011, 83/2014. – др. закон, 5/2015, 44/2018, 95/2018, 91/2019).
Закон о парничном поступку (*Службени гласник РС* 72/2011, 49/2013. – одлука УС, 74/2013. – одлука УС, 55/2014, 87/2018. и 18/2020).
Пресуда Привредног апелационог суда Пж. 12049/2010 од 16. 6. 2011.

REPRESENTATIVES OF COMPANIES

Professional Paper

Sima Knežević, Ph.D.

Bar Association of Vojvodina

Summary

This paper explores the mechanism of representation and its core purpose, compares the regulations on representation found in the Law of Contracts and Torts and the Companies Act, and references different legal solutions. Furthermore, it discusses the term “legal (statutory) representatives” used in the Companies Act and points out the confusion caused by the use of this term in relation to other laws, as when used elsewhere it has a different meaning. In the end, we analyse the regulations found in the Companies Act, as they relate to legal (statutory) representatives of companies, other representatives, ex officio representatives, and procurators.

Key words: representation, legal representatives, companies, procurator